

«... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку», — каже Олександр Тисонський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і СВОЄСЧАСНО передплатчуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ - журнал новачок і новаків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК - для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛІХ - журнал дорослого членства Пласту, Пластиріяту і загалу батьків, які цікавляться вихованим і громадськими справами.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, «молоде перо», ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і видання журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового симовівховання.

БАТЬКАМ ПРО ПЛАСТ

пл.сев. ІВАН ФРАНІВ

БАТЬКАМ
ПРО
ПЛАСТ

ПОДАЄТЬСЯ ЗА ДРУГИМ ВИДАННЯМ ГПБ 1986р.
З НЕЗНАЧНИМИ ЗМІНАМИ І ДОПОВНЕННЯМИ

АЛЕЯ
ТЕРНОПІЛЬ
1994

БАТЬКАМ ПРО ПЛАСТ **ІНФОРМАТОР ДЛЯ БАТЬКІВ, ДТИ ЯКИХ** **ВСТУПАЮТЬ ДО ПЛАСТУ**

1. Вступ

Фундатори цього видання:
Марія і Василь Кізимчуки
(м. Торонто, Канада)

Надруковано з дозволу
Головної Пластової Булави

ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНИ

Батьки, які записують своїх дітей до Пласти, переважно вже знають багато про пластову організацію, але є також і такі батьки, які знають дуже мало про ідейні основи та виховну мету Українського Пласти. Наййті ти, що вже мають своїх дітей у Пласти не завжди впovні пoїnформованi про організацiйну схему, засоби i методи виховання у Пласти й про допомiжну роlю батькiв у пластовiй виховнiй працi.

Подаємо коротко важливiшi інформацiї про Український Пласт. Перечитайте все уважно і порiвняйте нашу виховну мету з iдейними основами i виховною метою Українського Пласти. Спiтайте себе, чи вони йдуть в тому самому напрямi, i чи Ви хочете спiльно з Пластом вести дiтей до визначеної мети.

Інформацiї, якi подаємо, повиннi допомогти Вам краще зрозумiти виховну мету Пласти, i якоi спiвipraci очiкує вiд Вас Пласт. На пiдставi того Ви повиннi зробити вiдповiдne рiшення — чи вписати своiх дiтей до Пласти.

Просимо зберегти цей інформатор i час вiд часу заглянути до нього, щоб пригадати собi деякi речi, якi з часом забuvчаються. Тут Ви знайдете потрiбнi інформацiї не лише стисло виховного характеру, ale також органiзацiйного, як також про назовництво, однострiй, розмiщення вiдзнак тощо.

ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (Д-р О.Т. — Дром)

Провід Ювілейного Свята Весни 1947 р. у Мінськівці.
У першому ряді Северин Лещицький —
Перший Начальник Пластун,
Атанас Фіголь — голова Гол. Пл. Старшина
в Німеччині 1947 р.

Пластуни в Буенос-Айрес, Аргентина, при пам'ятнику
Тарасові Шевченку

Молоді душпастирі-пластуни причащають пірних

2. Коротка історія Українського Пласти

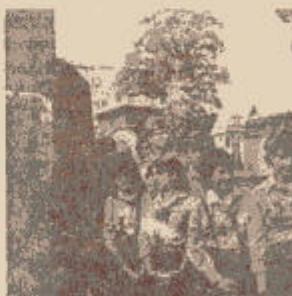
Первісним організаційним зразком Українського Пласти була молодечча організація п.н. «Скавтинг фор бойс», яку 1908 року заснував генерал Бейден-Пауелл для британських юнаць. Цей поччин стали наслідувати інші народи, які дбали про добро своєї молоді і своєї батьківщини. В 1911р. у Львові Петро Франко й Іван Чмола почали організовувати перші пластові гуртки української молоді. На початку 1912р. оформлено Організацію Української Молоді Пласт на зразок скавтингу, але виповнивши українським змістом і пристосовану до потреб українського вароду. Організаційно-ідеальні основи пластової організації подав д-р Олександр Тисовський (Д-р ОТ - Дрог), Дієсний основоположник Українського Пласти.

Два роки після того почалася 1-ша світова війна, і Пласт не міг далі нормально розвиватися, але по закінченні війни Пласт знову розгорнув свою діяльність. Спочатку охоплював середньошкільну і студентську молодь у Галичині, а потім скоро поширився на ремісництво і на сільську молодь Галичини і Волині. В часі незвадької боротьби в 1917-20рр. були початки організування пластових частин на центральних землях України, але обставини, в яких опинилася Україна після 1-ї світової війни не дозволили там на існування Пласти. В 1930р. польський уряд заборонив існування українського Пласти на тих українських теренах, що входили в склад Польщі. Але це не зупинило діяльності Пласти, бо організація під іншими назвами продовжувала пластову працю над вихованням дітей і молоді. Влітку відбувалися юнацькі табори та літні дитячі оселі, а пластові сходини перейшли в підпілля. В тому часі легально існувало український Пласт лише на Закарпатті, яке входило у склад Чехо-Словаччини.

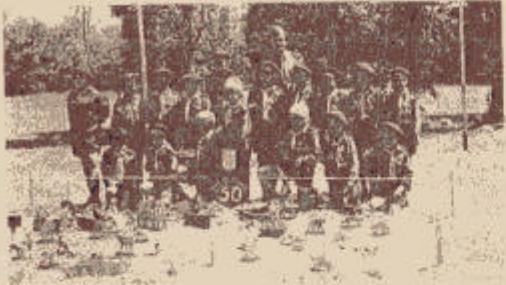
З вибухом другої світової війни молодь, вихована в Пласти, включилася в боротьбу за визволення України.

Відрядження юнаками — Пд. Зустріч 1962, посвяченій пам'ятнику Тарасові Шевченкові у Відні

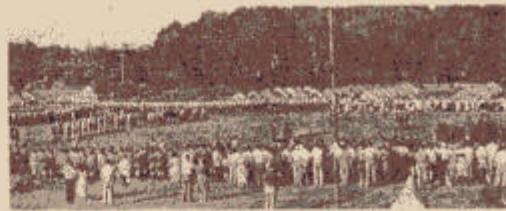
ЮМЛЗ — 1983 в Ніжеччині.
Під час мандрівки на Европі відвідані мостики
Отамана Симона Петлюри в Парижі

«Пластова Січ» — Оселя Пластової Станції Торонто.
Рід новаків під проводом братчика Ярика Заставного
випрацювали перед таборовим юнілом ілюстровану
мапу України

Між ними були визначні провідники - Роман Шухевич, головний командир УПА, Олекса Гасин і багато інших, які своїм характером засвідчили готовість служити Богові й Україні. Багато пластунів були змушені покинути свої рідні землі й по закінченні війни опинилися в таборах поселенців, переважно в Німеччині й Австрії. Там почав відновляти свою діяльність Пласт. Дуже скоро почали пластові ради зростати, охоплюючи велику частину молоді й дітей.

В 1947р. почалася еміграція з переселенчих таборів у Німеччиній Австрії до різних країн вільного світу, головно на американський континент. Там, де поселялися пластуни, зразу почали організовуватися пластові частини. Виникла тоді потреба господарської і фінансової допомоги для дій пластової організації, і тому організовано при пластових осередках Пластпrijat, головно з батьків пластової молоді. Пластпrijat викрадав себе не лише вітостодарській і адміністративних дільниках, але також багато батьків, членів Пластпrijату, включились у виховну працю в пластовій організації.

Оселя «Пластова Січ» — Закриття ЮМПЗ-1957
«Мандрівка Земляки України»

Юначки під час ЮМПЗ-1957
врегіональних українських народних одягах

«Пластова Січ» Торонто. Кін юначок інсценує обряд
гуцульського весілля

В Україні Пласт відродився в час націоналістичного піднесення у 1989-90 роках спочатку у формі окремих груп молоді і дорослих, а пізніше за допомогою дружав-пластунів з інших країн, набрав правильних організаційних форм. Перший Крайовий (Всесукаїнський) З'їзд Пласти відбувся в м. Івано-Франківську у квітні 1991 року. З того часу Пласт швидко поширився на всю Україну. Нині Українська Скаутська Організація Пласт місцо осіла на рідних землях.

Тепер Пласт діє в таких країнах: Україна, Австралія, Аргентина, Великобританія, ЗСА, Канада, Німеччина, Польща, Словаччина, Чехія, Литва, Бразилія. Були пластові частини й у Тунісі якийсь час, у Новій Зеландії, діяли пластові частини в Італії й Франції, коли там прибували пластуни - виховники на студі.

Пласт віправдав себе досі - дав українському народові багато позитивних громадян, а серед них провідників і героїв, що пожертвували для добра народу своє життя.

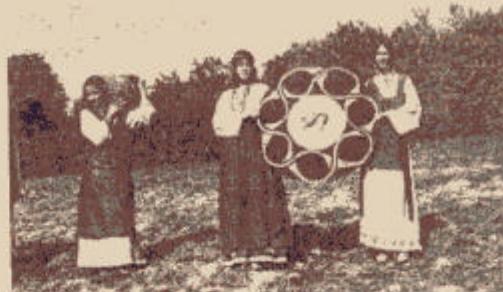
3.Ідеїні основи виховання і мета Пласти

Ідеїні основи Пласти, що їх сформував Основоположник ДРОТ, і які доповнювалися під час розвою Пласти, побудовані на християнському світогляді й ідеї вірності українській нації, її ідеаловій державності. Вони коротко з'ясовані в трьох головних обов'язках пластиуни:

1. Бути вірним Богові і Україні,
2. Помагати іншим,
3. Жити за пластовим законом і слухатись пластового проводу.

Віристь Богові поставлено на першому місці, бо Пласт має іdealістичний світогляд, який каже вірити у вищий сенс життя, у Творця всього світу.

Пласт не вчить релігії, але вимагає від своїх членів практичної релігійності на християнських засадах. Пласт не робить різниці між віровизнаннями і шанує кожне

Ювілейна Пластова Зустріч 1972 на Осілі «Вовча Трона»
Іст. Четвер, ЗСА. Юначки у стилізованих трипільських
одягах з керамікою.

релігійне віровизнання, але зобов'язує жити згідно з Христовою науковою і вимогами віровизнання, що до нього належить пластун чи пластунка.

Друга частина першої точки: бути вірними Україні значить - почуватися органічною частиною української спільноти - в Україні й у діаспорі, бути співідповідальним за її добро, і отриманням повної самостійності українського народу. Тому треба дбати про чистоту української мови, активно і творчо включатися в українське громадське й культурне життя та вносити в нього пластові засади.

Коротко, віристь Україні - значить, що пластун є завжди готовий її служити.

Другий головний обов'язок пластиуни - помагати іншим. Це одна з основних заповідей Христової віри, яка наказує любити близького. Пласт подібно як сквартинг включає цей Божий і лицарський закон до своїх головних обов'язків. Гасло помагати іншим - стосується відношення пластиуни до свого довкілля. Вони також означає вимогу для пластиуни - бути корисним членом суспільності, в

Учасники табору УПН-ів Станциї Торонто
маршують до каплиці на Богоспасання

Табір УПН «Книжа Слави», Оселя «Батурин»
Станція Монреаль, 1985

який живе і з якою зв'язаний. Тому Пласт від початку свого існування увів систему щоденного доброго вчинку, щоб це стало звичкою пластуна робити щось доброго для інших.

Третій головний обов'язок пластуна — жити за пластовим законом, який визначує 14-ма пунктами прикмети пластуна, а до того доходить служність пластовому проводові, що є потрібне для вироблення індивідуального характеру і почуття правопорядку у спільноті.

Важимо з того, що Пласт не обмежується лише до того, щоб зберегти молодь при українстві, а прямус також до того, щоб виховати нових громадян української спільноти вище пересічного рівня. Тому співідповідно до цього ставити до своїх членів більш вимоги. Через це не всі можуть належати до Пласти.

Пласт не робить різниці поміж своїми членами щодо освіти, віросповідання, соціального чи класового стану. До Пласти можуть належати всі, що визнактъ і стараються жити згідно з пластовими засадами виховання та бажають удосконалитися до рівня, що його визначує мета Пласти.

Очевидно, що не всі, що виховуються у Пласти, зможуть бути провідниками, але Пласт прямує до того, щоб якнайбільше іх виховати. Разом з вихованням характеру заохочується пластовий/молодіжний набувати знання, здобувати вищу освіту, щоб бути готовими здійснити промайдан пости в Україні, українській спільноті діаспори і в країнах її поселення.

Пласт має на меті виховати характерних і ідейних громадян, які були б готові вміло служити слугом народові, були усвідмінними в житті, щоб уводили щастя й гармонійне життя в свої родини, почувалися життерадісними й щасливими людьми, були добрими, корисними й провідними громадянами.

4. Організаційна схема Пласти

Пластова організація поділяється на 4 улади. Наймолодший улад - діти у віці від 6 до закінчення 11 років життя. Він організаційно діє окремо для хлопців і дівчат. В дійсності не два окремі виховні улади, хлоп'ячий називається Улад Пластових Новаків, укорочені: УПН-ів, а дівчат називається Улад Пластових Новачок, у скороченні: УПН-ок. Якщо говоримо загально про новацтво - хлопців і дівчат, то вживаємо назву УПН. Цією назвою охоплене все новацтво в усіх країнах, де діє український Пласт.

Найменша організаційна частина в УПН - це рій хлопців або дівчат, який має свою назву і складається з 6 до 10 членів.

Два - четири рій творять гніздо. Рій нормально відбувають свої зайняття раз у тижні. Ними провадить впорядник-виховник. Новаки називають впорядника братчиком, а новачки впорядницю сестричкою. Головний виховник гнізда - це гніздовий чи гніздова.

Гніздові зайняття, на які збираються всі рій разом, відбуваються переважно раз на місяць. Ці зайняття проводять гніздовий або гніздова. Кожне гніздо має свою назву й порядкове число та є зареєстроване в Крайовій Пластовій Старшині. Гнізда новаків мають непаристі числа, а новачок паристі.

На 12-му році життя новаки і новачки переходято до старшого уладу - юнацтва. Улад юнаків називаємо: Улад Пластунів Юнаків, а юначок: Улад Пластунок Юначок, у скороченні - УПЮ-ів і УПЮ-ок. Організаційний поділ в юнацтві подібний до новацького, з тією різницею, що замість новацького роя вживаємо у юнацтві назву гурток, а замість гнізда курінь. Всі гуртки і курені мають свої назви. Курені також мають свої порядкові числа, своїх патронів і зареєстровані у Крайовій Пластовій Старшині.

Юнаки маршиють
на відкриття Юнілайнісія
Сакка Весни-1947,
Міттенвалд, Німеччина

Новаčкий табір «На крилах пісень»
Аргентина 1971

Пластова Родина Великобританії
у таборі на «Веркомін»

Дефільда юначок — Оселя «Новий Сокіл», Буффало, ЗСА

Організаційна різниця між юнацтвом і новацтвом є також та, що юнацтво обирає з поміж себе свій провід. Кожний гурток обирає гурткового, заступника, лисара, касира і хронікаря. Всі гуртки разом обирають курінний провід, а саме: курінного й інших діловодів подібно як у гуртку. Таким чином юнацтво вчиться виконувати різні функції і привыкається до виконування обов'язків. Юнацькі гуртки мають своїх упорядників, а головним виховником куреня є зм'язковий. Зм'язкові їх упорядники в УПЮ - це звичайно, старші пластуни чи лі. сеніори.

На 18-му році життя юнаки і юначки кінчають своє пластування в УПЮ і можуть стати членами Уладу Старших Пластунів і Пластунок (УСП-ів і УСП-ок).

Члени УСП організовані в куренях і осередках праці. Там зменшується опіка старших, а збільшується самовиховання. Для старшого пластування організовуються вишколи на різні ступені виховників для праці в Пласті й угромадах. Члени УСП-ів і УСП-ок по вишколах стають виховниками в УПН і УПЮ, деято виконує адміністративну працю в Пласті чи громадську поза ним.

Після закінчення 25 року життя, старші пластуни й пластунки можуть вступити в члені найстаршого пластового уладу - Уладу Пластунів Сеніорів (УПС).

В осередках, де зорганізованій Пласт, переважно існують всі 4 улади. Вони всі разом творять пластову станцію. Кожного року відбувається станичний збір, на якому обирають станичного й інших членів станичного проводу для різних діловодів праці.

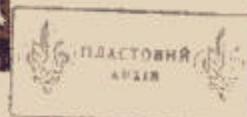
Щодва роки відбувається Крайовий Пластовий З'їзд, на який усі пластові станції висилають своїх делегатів. На Крайовому Пластовому З'їзді члени Кр.Пл. Старшини складають звіт з виконаної праці, обговорюють актуальні проблеми і схвалюють плани на майбутнє та обирають новий крайовий провід. При Крайовій Пластовій Старшині діють діловоди всіх 4-х уладів, які відповідають за працю в цілій країні.

Перший Пластур — Юрій Старосольський
між членством Куреня УПЮ ім. Володимира Івашка,
Оttawa, під час святкування 70-річчя Пласти 1982р.

Пластова Група — новацтво і вихованці, Париж

Табір УПН в Нінеччині, сра «Поїзд чистоти», яку провадить братчик — у таборі Шо Голуб — тепериний о. А. Чаровський
Новачки маршиують на збірку ЮМПЗ 1976/77, Австралія

Подібно обирають найвищий пластовий провід: Головну Пластову Раду і Головну Пластову Булаву на сайтових пластових зборах, т.зв. Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), що відбуваються що три роки. Головна Пластова Булава дбає за плян праці в усіх країнах і вдержує единість Пласти в цілому світі.

5. Засоби виховання

Щоб осiąгнути виховну мету, Пласт має випробувані засоби виховання, які входять у програму новацьких і юнацьких пластових зайняття. Форми зайняття також є різні. Можуть бути звичайні сходини роя або гуртка, збірка гнізда або куреня, новацький погоник або юнацька

Новаки з Торонто колядують зі звіздою і вертепом

Табір УПН-ів «Будеши рідне шанувати»,
Оселя «Новий Сокіль», Бонфало,
1984

вакра, тереновий змаг, прогулянка, табір та ін. Кожні заняття складаються з різних елементів, головніші з них - це ігри, пісні, розповіді й гутірки.

Пласт не є школою і має інші методи виховання, тому пластові заняття називаємо грой.

Не всі належно оцінюють пластову гру і думають, що гра є лише для розваги, щоб провести час. А гра у пластовій системі виконує найважливішу функцію - виховання. В добре проведений грі, де дотримуються правил гри, діти вчаться дисципліни, правдомовності, справедливості, розвивають співжиття в гурті й бистроту змислів і багато інших позитивних рис доброго характеру. Гра - це успішний засіб виховання і є основною формою зайняття у новацтві й юнацтві.

Не будемо описувати всіх елементів пластових занятт, але хочемо поінформувати Вас про засоби виховання, які включають у свою програму більше елементів зайнятт і мають визначні вимоги.

Такими засобами є пластові вміlosti, яких є дуже багато, вони різноманітні: українознавство, природознавство, техніка, мистецькі вміння - спів, театр тощо. Вміlosti є у програмі діяльності новацтва і юнацтва з тією різницею, що в юнацтві є більші вимоги до здобуття даної вміlosti. Є багато вміlostей, до яких є побажані фахові інструктори, які вміють не лише зашківнати даною діяльністю, але також можуть багато навчити. Тому в Пласті потрібні, крім постійних виховників, також і допоміжні.

Головну роль у пластовій виховній системі відіграють проби, яких є три в новацтві й три в юнацтві. Проба, не є те саме, що вміlosti. Виродовж року, можна здобути кілька вміlostей, а на здобуття проби потрібно широрічного або й довшого часу, в якому пластун засвоює

Табір УПЮ-ок «Водограй» Оселя «Новий Сокл» 1974 р.
Бобфало, ЗСА

прикмети доброго характеру і відповідного знання. Здобуття проби є ознака зближення пластуна до визначеній пластової мети.

Один з дуже важливих засобів виховання це - пластові табори. В таборовій програмі міститься властиво багато різних засобів виховання. Табір має більший виховний вплив і перевагу над іншими короткотривалими пластовими заняттями в місті. Спільне довготривале перебування серед природи має великий вплив на співжиття в гурті. Табір вчить самообслугування, зарадності, витривалості й дисципліни. Табір також є найхращим місцем для племінного розмовлення української мови, тому батьки повинні укладати час своїх вакацій апіткута, щоб дати нагоду дітям кожного літа перебувати на пластовому таборі.

Щоб приучувати дітей до громадського обов'язку, є виховний засіб виплачування членських внесків. Внески виплачують всі члени до кас своїх ройн чи гуртків кожного місяця. Висота внесків, звичайно, низька, щоб діти самі могли із своїх саадностей її заплатити. Потрібні фонди для ведення виховної практики дають батьки чл. молоді й члени Пласту старших уладів. А тому, що діти дуже часто за ті свої обов'язки платити членські внески забувають, треба, щоб батьки їм час від часу пригадували цей громадський обов'язок на час виконувати.

6. Однострій і відзнаки

До засобів пл. виховання належать також пластовий однострій і пластові відзнаки. Пластовий однострій надає пластовій частині гарні, однорідні зовнішньої форми, а членам в одностроях додає більше почуття, що вони є пластунами і пригадує їм пластові обов'язки. Тому треба дбати, щоб пл. однострій завжди був упорядкований і чистий.

На близьках одностроях пластуни і пластунки носять багато відзнак, що вказують на належність до частини, на відбиті табори. Відзнаки спідчатають також про те, який пластовий ступінь має пластун, то значить, яку здобув пробу. За кожну здобуту вмілість пластун одержує відзнаку. Те все спідчатає про здобуті осяги пластуна. Це все також заохочує до праці над собою і є добром виховним засобом.

Поміщуюмо зразки однострій і відзнак лише для новачків, бо юначки і юнаки повинні самі знати приписи про юнацькі однострої і відзнаки.

Юнаки будують певд, табір «Будеси рідне шанувати»,
«Новий Сокіл», Бонфіло, 1984

Юнаки будують певд, табір на «Новому Сокіл» 1984

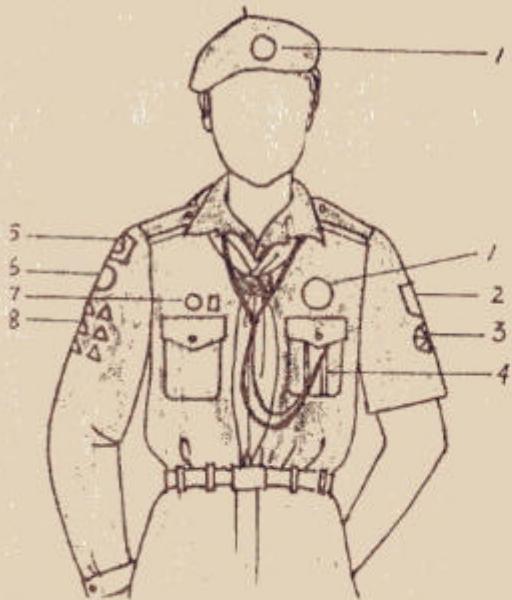
Однострій новачки

24

Однострій новака

25

Новачукі підзнаки та позначення нумерів.

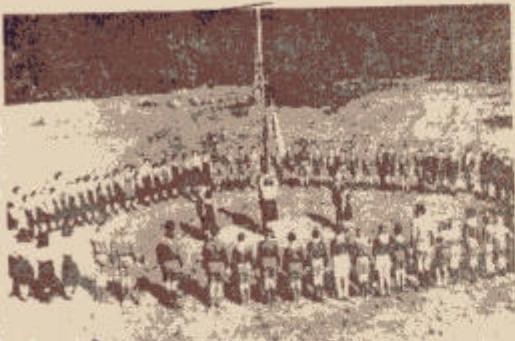
1. Новачукі підзнака.
2. Відзнаки героях колпакіт.
3. Відзнака новачукового ступеня.
4. Відзнака новачукового біловодства.
5. Відзнака приватності до гнізда.
6. Відзнака табору і зустрічей.
7. Відзнака новачуків у міжості.
8. Відзнаки новачуків у міжості.

26

Юначки лібажкоться у таборах — вгорі табор у ЗСА, внизу в Канаді

27

Збірка у таборі УПН. «Вече Тропа». Ісп. Четвер. ЗСА

Виради юнацтв під час зустрічі у Скелетих Горах. Канада

7. Прийняття до УПН

Прийняття новака чи новачки до УПН відбувається в той спосіб, що батько або мама виповняє і підписує заяву про прийняття їх дитини до Уладу Пластових Новаків (-ок). Гніздовий/-за приймає і приділює новака чи новачку до роя. Перших 6-9 тижнів новак чи новачка є прихильником/-цею і не може носити новацького однострою. Потім складає заяву вступу до УПН і приходить на ходини першій раз в однострою. Відтак має право носити ройову і гніздову відзнаки, але не може носити новацької відзнаки - орлятка. Після одного року новак/-чка може бути допущений/-на до перевірки першої проби. Тоді стає іменованій/-на ж о в т о д з ю б о м і складає новацьку обіцянку і від тоді може вже носити новацьку відзнаку - орлятко. Від I-ої до II-ої і III-ої проби триває знову приблизно по рокові.

Подібно є в УПЮ, юнак/-чка є прихильником/-цею до здобуття I-ої проби, після того складає пластову присягу і є іменованій/-на пластуном учасником чи пластункою учасницею.

8. Виховники

Пласт є організація виховна і тому найважливішу роль в Пласті виконують виховники. Вони зорганізовані в двох окремих кадрах виховників: для наймолодшого уладу - новацтва і старшого уладу - юнацтва.

9. Хто може бути виховником ?

Виховниками можуть бути: члени старшого пластунства, сеніорату, члени Пластпредіту, а частинно

навіть старші члени з юнацтва. Всі виховники повинні пройти відповідні курси для новацьких або юнацьких виховників.

Досвід доказує, що найбільше надаються на виховників особи у віці понад 25 років, які мають більший життєвий досвід і повністю розуміють вагу виховання. Найбільше атрактивними виховниками для юнацтва і новацтва є старші пластуниство. Багато з них є добрими виховниками, які стараються совісно виконувати свої виховні обов'язки, але на наші виховні потреби їх є замало.

Пластуни сеніори, ті, що вже на схилях віку, менші атрактивні для дітей і молоді, тому чисельний потенціал виховників із п. сеніорату не може бути великий. Коли є брак виховників, часом втягається до праці старше юнацтво. Але це є побажане.

Щоб поповнити ряди виховників повинні голоситися молоді батьки, які після короткого курсу для виховників і доповнення знання з виховної літератури можуть бути добрими виховниками. Це вже було доказано в практиці. Батьки з уваги на те, що мають вже своїх дітей, більше відповідальні, краще знають дітей, чого бракує молодішим виховникам. Також старші виховники можуть скоріше зрозуміти ведомагання деяких дітей і їм допомогти. Старшим виховникам є легше співпрацювати з іншими батьками і мати вплив на них виховній співідлік, що є дуже важливе длясяттяння виховної мети.

Батьки-виховники можуть бути членами Пластпінту або можуть бути прийняті до осередку праці пластунів сеніорів.

Батьки виконують також функцію опікунів робів, гнізд, гуртків і курсів. Батьки-опікуни тримають контакт з батьками даної частини, виховниками і проводом Пластпінту. Завданням опікунів є організовувати батькам

до помочі виховникам, головно у співпраці з батьками, служити досвідом, допомагати в діяльності господарства (транспортації на табори, для прогулянок пластових частин, підготовки до імпрез тощо).

10. Українська мова, школа і пластова преса

Пластова організація вимагає знання і вживання української мови, щоб виконати своє завдання: виховати повноважітися українську людину. Лише рідна мова може відкрити молоді повністю скарби тисячолітньої української культури, передавати поняття, які відзеркалюють духовність власного народу.

Ця вимога конечна, бо якщо члени роя чи гуртка слабо володіють українською мовою, то це створює труднощі успішно перевести зайняття, і тому обнижується рівень виховної праці.

Тому, якщо Ваш син чи дочка з якихось причин не володіють задовільно українською мовою, то докладіть більше зусиль, щоб діти говорили добре по-українськи, і тоді вони в Пласті будуть краще почутися. Дбайте, щоб в хаті всі члени Вашої родини постійно вживали розмовну українську мову.

У програму пластових зайняття включається розповіді й гутірки про визначні постаті з української історії і літератури, але тих предметів не вивчають під час пластових зайнятий, це завдання українських рідних шкіл.

В цьому напрямі треба співпраці батьків, школи і Пласти, які повинні себе доповнювати. Дуже важливо, щоб діти читали українські книжки, бо читання поширює знання української мови і знайомить їх з різними явищами й подіями, які пов'язані з Україною.

Новаки у Таборі «Молода Україна»
на Оселі СУМ-у «Карпати», 25.12.1985, Австралія

Свято Книжки — новачки бістали книжечки ї стими
«мінікалам-гризликашкам», Торонто, 1970

Астронавтки працювали — Андріїка Мисютин,
Сандра Куліч і Софіїка Куцат, Німеччина

Треба заохочувати, щоб діти читали пластові видання. Члени Пласти зобов'язані передплачувати і читати пластові видання, призначенні для пі. уладів, а зокрема пластові журнали. Для новацтва є журнал «ГОТУЙСЬ», для юнацтва «ЮНАК», а для старшого пластунства, пі. сеніорату і батьків «ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ». Кожний з журналів поміщує тематику, відповідну до віку й зацікавлення своїх читачів. Треба також заохочувати, щоб діти дописували до своїх журналів. Для батьків дуже корисний «ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ», бо там поміщається статті на виховні теми.

11. Співпраця батьків піл. молоді з Пластом

Якої співпраці батьків потрібно, щоб Пластові було можливо осiąгнути свою визначену виховну мету.

Виховання дітей і молоді - це досить трудне завдання, особливо в сучасному світі й обставинах діаспори, де виростає наша молодь, бо ж вона не сприяє реалізації тих засад, що є визначені в меті Пласти. А коли візьмемо під увагу, що діти перебувають у Пласті півтора години на тиждень, то стає ясно, що без помочі батьків, української школи і церкви неможливо осiąгнути бажану мету. Тому в першу чергу батьки мусуть створити дома таку атмосферу, якої вимагають пластові засади виховання.

Коли поглянемо на їдеї основи виховання у Пласті, то побачимо, що на першому місці є вірність Богові. Однака Пласт релігії не вчить, це є завданням батьків, школи і церкви. В першу чергу батьки самі мусять бути практикуючими християнами, щоб у родинах була така атмосфера, що впливає позитивно на почуття, поглиблює потреби релігійних практик.

Подібно є з вірністю і службою Україні. Батьки дбають про українську духовність у дітей, допомагаючи їм набути українську освіту, відбідуючи з дітьми українські імпрези, зустрічі з мистичними, давати нагоди для переживань, що будують ту духовність.

Треба відвідувати разом з дітьми, коли є нагода, відповідні українські імпрези, фільми тощо.

Так як у Пласті злучено в одне вірність Богові і Україні, так в одне повинно пов'язуватися це гармонійно і в родині. Також треба дбати, щоб діти поза дому перебували в українському товаристві щоб це товариство мало позитивний вплив на виховання дітей.

Щодо другого головного обов'язку пластиuna - помагати іншим, також що шляхетну прикмету характеру треба плекати дома, в родині.

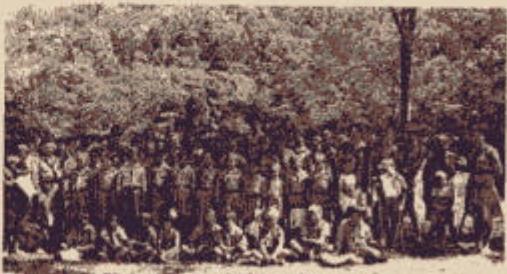
Слід заоочувати дітей помагати іншим. В першу чергу іхнім обов'язком є помагати своїм друзям, своєї громаді, своєї церкви, своєму народові. Батьки самі повинні давати приклад дітям у цьому.

Третій головний обов'язок пластиuna відноситься до послуху - дисципліни супроти свого пластового проводу. Дисципліна повинна починатися з малку, бо на дітей ще нема негативного зовнішнього впливу. Діти, що не привичені до послуху і правопорядку, не ліпше є перешкодою у проведенні пластових зайнять, але шкідливо впливають на інших. Вони самі не почиваються добре в організованому гурті, в якому успіх і вдоволення залежні від самодисципліни.

Потрібно завжди співпрацювати батьків з пластиунами-виховниками, щоб можна спільно та успішно вплинути на всі недомагання дітей. Знаємо, для успіху пластового виховання дуже важливий авторитет. Негативно впливає критика виховника в присутності дітей, бо вони зруйнується

Новачківський запасок воїнік — Великобританія, 1980

Табір Станції Сідней «Цілт України і краса», 1984/85

Табір УПН в Нівеччині, 1980

Юнацтво на Оселі «Вердолина»,
Великобританія

в очах дітей авторитет виховника, то цей виховник не зможе мати позитивного впливу на своїх вихованців і не зможе мати повного виховного успіху. Длясягнення визначененої мети є ще багато більше завдань, які вимагають співпраці батьків з пластовими виховниками, і якщо буде така співпраця по відношенню до всього, про що була мова, значить, до трьох головних обов'язків пластина, то будемо на добрій дорозі, що провадить до визначененої пластової виховної мети.

12. Пластпірайт

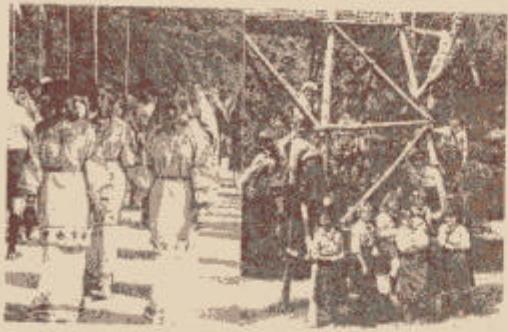
Дія Пластпірайту виказалася дуже позитивною, корисною і необхідною, виховання ж вимагає участі у ньї батьків, бо вона також потребує фінансових і господарських засобів. Пластпірайт відпочатків існування свого займається: устаткуванням пластових таборів, придбанням домівок і осель та адміністраційною працею у станичних старшинах.

Багато членів Пластпірайту є членами пластових старшин й опікунами гнізда, куренів, ройів та гуртків у тісній співпраці з виховниками. Тому батьки всіх членів Пласти зобов'язані бути членами Пластпірайту.

13. Підписання заяв і зобов'язання співпраці батьків

Шановні батьки!

Тепер після прочитання поданих інформацій про Пласт і про проблеми пластової праці, ще раз передумайте, чи Пласт відповідає Вашим дітям і чи Ваш син чи дочка відповідають пластовим вимогам. Особливу увагу

Дефільда юнацькі в одягах з класичної доби.
ЮМПЗ-1972 «Вогонь Тропів», Інст Чепзєм, ЗСА.
Учасники вишкільного табору Вогонь Орливої Ради,
Пластова Січ 1985. Перший з ліва у першому ряді ст. п.т.
Оксана Вишневська — бунчуканта.

зверніть на цейні основи заховання у Пласту, чи вони однозначно з Вашими поглядами заслужують чи знаходять місце у Вашій родині? Відповіться, чи у Вас є бажання співпрацювати з Пластом гармонійно так, щоб довести дітей до мети, яку визначив Пласт. Відмітте під увагу потребу виховників і допоміжну виховну право у Пласті і укладіть свої родинні і професійні заняття так, щоб ви могли увійти в активну дію Пласти, яка відповідає вашим кваліфікаціям і спроможностям, щоб діяти згідно з вимогами й потребами організації.

Якщо цейні основи виховання і мета Пласти однозначні з Вашими, якщо Ваш син чи дочка відповідають вимогам Пласти, і якщо Ви зобов'язуєтесь співпрацювати з Пластом, то ми вас широ вітаемо і Вашого сина чи дочку радо приймемо до великої пластової родини.

Рід поканок із гостричкою Вірою Шепетівською дісталої
«Готуємо», Вішиків.

Учасники і провід Лісової школи 1984

Ви одержуєте 3 форми до виповнення і підписання.

1-а форма для впису Вашого сина чи дочки. Там виповнюєте інформації про дітей.

2-а форма - заяву і зобов'язання співпраці з Пластом є лише для батьків. Одну заяву виповните батько, а другу мати. Якщо в родині є лише одна особа з батьків, або з певних причин хтось з батьків не може виповнити формуляр, тоді треба подати на формуларі причину такого стану.

Мета запитів про освіту, професію й інші знання і зацікавлення не є для статистики, а для того, щоб ми знали, до якої праці в Пласті можна батьків підмолоді попросити. Ми, може, не будемо потребувати Вашої помочі підразу, може за рік або пізніше, але всі батьки зобов'язані потрібну поміч Пластові дати.

Якщо маєте якесь доповнення або зауваги, напишіть на другій сторінці формуларя або на окремій картці.

3-тя форма - це заява вступу в члені Пластиприяту. Якщо Ви вже є членом Пласти або Пластиприяту, то напишіть це у заяві.

Просимо виповнені й підписані всі заяви принести до пластового проводу, а про більші інформації щодо прийняття вашого сина чи дочки ви будете повідомлені своєчасно.

Табір УПН-ів «Сон літньої ночі»,
Ніжеччина, 1984.

Табір УПН-ів «Карпати», Австралія

Новактиво Едмонтону на зустрічі
з «приамельськими з Марса»

Юначки Арлета Комарницька і Христя Горська з Торонто
пробують іти разом трьома ногами

Пласт Аргентини вітає гостей з Канади —
пластон Олю Саварин і Петра Саварина —
Президента СКВУ в Буенос Айрес, 1986

Пласт «спорудженай» з молоддю Брестії
через «Громаду» і «Юнакі».
Учасники XIII Курсу Катехізації — школа
в Прудентополі, 1986

ПЛАСТ

Українська Скаутська Організація
Станиця (Група) в _____

(місцевість і дата)

ЗАЯВА**Прийняття до УПН**

Знаю загальну ідейну основу і виховну мету Пласти, і даю свою згоду на вступлення моого сина (моєї доньки) (-лася) _____, у _____ до УПН.

Знадо, що вимогою принадлежності до Пласти є українська розговірна мова.

Мені відомо, що регулярна участь у пластових звільненнях і таборах є основним виховним засобом, то ж дбатиму, щоб моя дитина завжди могла брати у них участь.

(класиоруччий підпис)

Адреса _____

Телефон _____

Назва школи _____ клас _____

Віровізнання _____

Дата прийняття _____ і хто прийняв _____

**ЗАЯВА І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СПІВІРАЩІ
БАТЬКІВ З ПЛАСТОМ**

Ім'я і прізвище: .....

Дата народження: .....

Місце: .....

Країна: .....

Віровізнання: .....

Освіта: .....

Професія: .....

Зайняття: .....

Адреса: .....

Тел. дому: .....

Тел. праці: .....

Чи Ви були членом Пласти? .....

Чи Ви були виховником? .....

Які пройшли виховні вишколи: .....

Чи Ви хочете бути виховником у Пласти? .....

В новачків? .....

В юнацтві? .....

Яка праця в Пласти Вам найбільше відповідає: .....

виховна по фаху: .....

адміністративна: .....

господарська: .....

Інші зацікавлення, в яких Ви можете допомогти:

Природознавство: .....
Мистецтво, рисування і малювання: .....

Фотографія: .....
Музика, спів: .....
Танці: .....
Драма: .....
Писання писанок: .....
Астрономія: .....
Медицина, перша поміч: .....
Радіо - електрика: .....
Авто-механіка: .....
Летувство: .....
Плавання: .....
Теніс: .....
Тілоніховання: .....
Дендрарієвство: .....
Ховзарство, гаківка: .....
Інші: .....

Зобов'язуюся працювати в тій дільніці, якій буде вимагати
виховна праця у Пласті відповідно до моого знання і
спроможностей.

Підпис: .....
(ім'я і прізвище)

ПЛАСТ

Українська Скаутська Організація
Станиця (Група) в _____

(місцевість і дата)

ЗАЯВА

впису до Пластпідгрупи

Знью, що батьки зорганізовані в Пластпідгрупі
допомагають Пластові у вихованні дітей і молоді. Хочу
стати членом гуртка приятелів Пласту і виконувати всі
обов'язки, що виникають з цього членства.

_____

(власноручний підпис)

Ім'я і прізвище: _____

Адреса: _____

Телефон: _____

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	3
<i>Коротка історія Українського Пласти</i>	6
<i>Їдейні основи виховання і вета Пласти</i>	10
<i>Організаційна схема Пласти</i>	14
<i>Засоби виховання</i>	18
<i>Однострій і відзнаки</i>	22
<i>Прийняття до УПН. Виховани. Хто</i> може бути виховником ?	29
<i>Українська мова, школа і пластова преса</i>	31
<i>Співпраця батьків п. молоді з Пластом</i>	33
<i>Пластприят.</i>	37
<i>Підписання заяв і зобов'язання співпраці батьків</i>	37
<i>Заява прийняття до УПН</i>	44
<i>Заява і зобов'язання співпраці батьків з Пластом</i>	45
<i>Заява впису до Пластприяту.</i>	47

ДЛЯ НОТАТОК

АЛАЕЯ — друк і видавництво
Україна, м. Тернопіль, вул. Ю. Федаковича, 11; тел.: 2-01-53, 5-06-71

Відповідальний за випуск Григорій БУРБЕЗА

Редактор Оксана БАРТКІВ

Коректор Надія ОЛЕЙНІОК

Комп'ютерна верстка Олег ПАСЧНИК

Технічний редактор Микола ПЕНДЗІЙ

Набір і верстка виконані з використанням
настілької видавничої системи
APPLE MACINTOSH

Зам. №: К-1. Папір книжно-журналний

Термін 3000 прис.

Надруковано в друкарні КММП АЛАЕЯ

Всі права заслужені